בד א מיי׳ פ״ד מהלכות

ערכין הלי כח: ערכין הלי כח: בה ב מייי שם הלכה כו: בו ג מיי שם הלכה כא:

תורה אור השלם

1. וְאָם לֹא יְגְאַל אֶת הַשְּׂדֶה וְאָם מֶכַר אֶת הַשְּׂדֶה לְאִישׁ אַחַר לֹא

2. בְּשְׁנֵוֹז וַיִּיּוֹבֵּל יָשׁוּב לַאֲשֶׁר לוֹ אֲחֻזַּת הָאֶרֶץ: - בַּשְׁרָב לוֹ אֲחֻזַּת הָאֶרֶץ:

3. ואם את שדה מקנתו

אַשֶּׁר לֹא מִשְּׁדֵה אֲחָזְּתוּ יִקְדִּישׁ לִייָ: ויקרא כז כב ויקדישׁ לִייָ:

הוהות הר"ח

(א) גמ' דיהבי בעלים דמי

(ח) גבר דיהכי בענים דנוי תיקום כל"ל ואות ד' נמחק: (ב) שם מאי הוי עלה נ"ב ר"ל א"כ האיבעיא הנ"ל

במהומה עומד:

שינויי נוסחאות

ל] נגאלת שדה אחוה (ש"מ)

יון נכתנת ב] לר' אלעזר [וכנ"ל ככל העמוד] (ש"ח), ג] והמניל בשנת היובל ישוב (ש"ח), ד] האכן יאמר לאשר לר

אחוזת הארץ מס (ש"מ). ס] כלל אבל הכא דקא הדרא

סן ככל אבל הכא דקא הדרא אימא תיהדר למרה קמא כתב (ש"ח), ו] למני תיקום ביליהו (ש"ח), ו] גאלוה בעליס (ש"ח), ו] גאלוה בעליס (ש"ח), ו] רבי אלעזר

אומר לעולם אין (ש"מ),

עו גאלוה ביוכל שני (ש"מ).

יכי אלעזר לותה לעולם , כי אלעזר לותה לעולם , פיח, אלן שלמת ראם את שדה מקנמו (ש"ם), את שדה ינן את שדה, יגן למוס. אמי האלו דר"ש מת אביו ואחר כך הקדיש לא צריך קרא לינול כר (ש"ם), יון ל"ל דרשינן, עוו ארד לא גארד"

ברין קו א כיננו כו (ש ו). יד] 5״ל דדרשינן, עו] אבל לא גאלה אחר מיד הגזבר

רלא נתחלקה כו', **טו**] הגובר

אבל הכא דלא נתחלקה ש"מ), יו] ולעולם תיבעי

יק] כי בצאתו משמע (ש"מ

ור״ה רצ״ק).

לגרום כן ע"ם:

:גאַל עוד

עוד: ויקרא כז כ' בְּשְׁנַת הַיּוֹבֵל יִשׁוּבּ

ל) ור"ה כט. לפי גי' רש"י ה'ה ככל. לפי גיי רש".
בסן, ב) גיטין מח. [לעיל יד.
ב"ב עב:], ג) [שבח קלה:
וש"לן, ד) [לקמן כו:],
ה'ע"ע מוס' ב"ב נ: ד"ה קניו],

רבינו גרשום

נאלוה בעלים ביובל שני. . לרבי אלעזר בעלים באחר ייוצאה שוב לכהנים וייצאה שוב לכהנים לא [דמו לגאלה אחר: ש לא יגאל עוד בו' אלא פשימא ביובל ינגאלת שתהיה לפניו כשדה מפוה שחוזרת לרהוית ריורל באחר דמון: מתני׳ ותסברא ובו'. ומדחי ליה דליכא למשמע טעמא מהכא: **מאי** הוי עלה אמר רבא ת"ש. דתנינן ברייתא בפירוש דכי אחר דמו: אי ממתנ" הוה אמינא כו', קמ"ל ברייתא דלאו כאחר דמו: יצאת זו שהיא ראויה להיות שדה אחווה. שכיון שאילו לא קנאה היתה נופלת לפניו בירושה והויא שדה אחוזה השתא נמי אע"ג דהקדישה יאח״כ מת אביו הויא שדה ואח"כ מת אביו הויא שדה אחווה: המקריש שדה מקנה ולא גאלה אינה יוצאה לכהנים כיוכל שאין אדם מקריש דכר שאינו שלו. שהיא אחוזתו של מוכר שהיא אחוזונו של מוכו וחוזרת לו ביובל: גמ': רבי מאיר סבר קנין פירות כקנין הגוף דמי. דהלוקח שדה מאביו אין לו בחיי אביו אלא פירות ורבי מאיר סבר קנין פירות כקנין הגוף אביו הרי היא כשדה מקנה דכשם שהפירות שלו כך קנה הגוף ושוב אינה ראויה היות שדה אחוזה אלא דין שדה מקנה יש לה: ורכי יהודה ור' שמעון סכרי קנין פירות לאו כקנין הגוף ימי. הלכך אמרי הרי . כשדה אחוזה שראויה להיות כשדה אחוזה שראויה להיות שדה אחוזה: בעלמא. בכל דוכתא במי שכתב כל נכסיו לבנו לאחר מותו שניהם אינם יכולין למכור כלומר לד' יהודה ור' שבעון קנין פירות כקנין הגוף דמי.

איבעיא להו. לרבי אלעזר דאמר [כה:] ביובל שני בת גאולה היא אם לא נגאלה בראשון: בעלים ביובל שני כאחר דמו. ואי פריק לה יולאה מידו לכהנים: או נא. כאחר דמו אלא כי היכי דאילו פרקה ביובל ראשון הוה קיימא בידיה השתא נמי קיימא בידיה: לכהנים נפקא.

וביובל שני לאו בת גאולה היא כלל: מתנר' הלוקה שדה מאכיו ומת אכיו כו' הרי היא כשדה אחווה. שהרי עד שלא הקדישה נפלה לו בירושה הלכך אם בא לפדותה פודה בית כור בנ' סלעים כשדה אחוזה ואם לא גאלה הוא וגאלה אחר יולאה לכהנים ביובל: כשדה מקנה. דבתר שעה שהקדישה אולינן הלכך אם בא לפדותה פודה בשווייה כדין שדה מקנה ואם לא גאלה הוא וגאלה אחר חוזרת לו ביובל שהרי בשעה שהקדישה לא היה גופה שלו דעתידה היא לחזור לאביו ביובל כדין שאר מכירות וכשאר מקדיש שדה מקנה הוא שהגואלה מיד גובר מחזירה ביובל לאשר לו אחות הארץ דהיינו אביו וזה יורש את כח אביו: שדה מקנה. שהקדישה וגאלה אחר אינה יוצאה לכהנים ביובל אלא למי שמכרה למקדישה: שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. וקרקע זו לא היתה שלו אלא עד היובל: מקדישין לעולם. מפרש בגמ׳ די: וגואלין לעולם. אם הקדיש כהן קרקע ירושתו גואלה אפי׳ לאחר היובל דכתיב (ויקרא כה) גאולת עולם תהיה ללוים: גבו' רבי מאיר סבר קנין פירות. שהיתה קנויה לו לבן בחיי אביו לפירות לאכול הפירות ולא לגופה שהרי עתיד לחזור ביובל כקנין הגוף דמי הלכך כי מת אביו עד שלא הקדישה אי לא אשמועינן קרא า63 כשדה אחוזה ה״א שדה אחוזה היא דבלאו מיתת אביו היתה קנויה לו הילכך אילטריך קרא להכי אבל הקדישה בעודה שדה מקנה ואח"כ מת אביו לא רביא לן קרא דמיהוי אחוזה אלא שדה מהנה היא: ורבי יהודה ורבי שמעון סברי לחו כהניו הגוף דמי. וכי מת אביו הודם שהקדישה הוא דקא ירית לה לגופה ושדה אחווה היא והלכך להאי לא אינטריך קרא לרבויי דהא אחוזה גמורה היא שבחיי אביו לא היתה קנויה לו וכי אתא קרא להקדישה ואח"כ מת אביו דאע"ג דבשעת הקדש הואי שדה מקנה השתא דמת אביו קודם פדיון שדה אחחה היא: כקנין הגוף דמי. ולמת אביו ואח"כ הקדישה נמי אילטריך קרא:

איבעיא להו בעלים ביובל שני. פירוש לרצי אלעזר כאחר דמו או לא דכיון דלא גאלה ולא נתחלקה לכהנים ביובל שעדייו היא ביד הגובר יכולים הבעלים לגאלה דהא דכתיב לא יגאל עוד יד] כדדרשינן מיניה שאינה נגאלת לכמו שהיתה היינו שגאלה אחר

מיד הגובר שו שוובלה נתחלקה מעולם לכהנים בהכי לא מיירי ביה קרא דלא יגאל עוד אלא תעמוד ביד, הבעלים כשגאלה מיד הגובר: אלא הבא במאי עסקינן בשדה שיצתה לכהנים. פירוש כגון שדה אחווה שהקדישה בעלים וגאלה אחר לפני היובל שיולאה לכהנים ביובל ובא כהן אשר הגיע לו אותו שדה והקדיש והיינו ביובל שני ואתו בעלים למיפרק דסד"א אי לא כתיב (כי) אם לא יגאל דלא תפריק שתהא לפניו אפי׳ כשדה מקנה ת"ל עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת [אבל נגאלת] שתהא כשדה מקנה פירוש ותחזור לכהנים ביובל והשתא קאי והיה השדה בנאתו ביובל וגו׳ אשני דרכים דמיירי בהו הרא בין אואם לא יגאל השדה בין אואם מכר לאיש אחר דלעולם קרא בשני ענינים איירי כדפירשתי לעיל וא״כ לר״א נמי פירושא דהרא הכי הוא יז ולעיל מיבעי לי׳ מאי טעם דרבי אליעזר ומסיק מאי הוי עלה (פירוש מ"ט) דרבי אליעזר אמר רבא אמר קרא והיה העדה בצאתו ביובל וגו' בצאתו מתחת ידי אחר פירוש כי ים ביליחתו משמע שיולא מיד אחר שגאלה מיד הגובר אבל כל זמן שהיא ביד הגובר לא יצא ביובל:

שדה מקנה אינה יוצאה לכהנים ביובל. שחין אדם מקדיש דבר שאינו שלו לפום ריהטא משמע אם גאל האחר מהגזבר לפני היובל ורש"י פירש בפירוש חומש שלו דאפי׳ לא גאלה אחר אלא שעדיין היא ביד הגובר תלא נתו מנט שעויין שיט פיז שגופו ענט בחנס ביובל לבעלים הראשונים אשר לו אחות הארץ: לרבי יהודה ור"ש קנין פירות כקנין הגוף דמיא כו'.

> א) וכ"ה הגירסא בגיטין (דף מ"ח) וכב"ב (דף ע"ב ע"ב) אכן התום' בב"ב שם כתבו דלפי הסוגיא דב"ב שם א"א

איבעיא להו בעלים ביובל שני כאחר דמו או לא תא שמע ילא יגאל יכול לא תהא נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה ת"ל עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה אימת אילימא ביובל ראשון אמאי אינה נגאלת זו אחוזה נמי הויא אלא פשיטא ביובל שני ולמאז אי לרבי יהודה ורבי שמעון לכהנים נפקא אלא לאו לרבי שליעזר ושמע מינה בעלים ביובל שני כאחר דמו ותסברא רבי יהודה ורבי שמעון האי עוד מאי דרשי ביה אלא הכא במאי עסקינן בשרה שיצאה לכהנים והקרישה כהן ואתו בעלים למיפרקה ס"ר אמינא לא תיפרוק שתהא כשדה מקנה ת"ל עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה והתניא בו בישוב השדה לאשר קנהן מאתו יכול יחזור לגזבר שלקחה הימנו ת"ל לאשר לו אחוזת הארץ זו מה תלמוד לומר לאשר קנהו שדה שיצאה לכהנים ומכרה כהן והקדישה לוקח וגאלה אחר יכול תחזור לבעלים הראשונים ת"ל לאשר קנהו ואיצטריך למיכתב לא יגאל ואיצטריך למיכתב לאשר קנהו דאי כתב רחמנא לא יגאל דלא קא הדרא כלל פו כתב רחמנא לאשר קנהו ואי כתב רחמנא לאשר קנהו דלא קיהבי בעלים דמי אבל הכא דיהבי בעלים דמי יו יו דתיקום בידיהו כתב רחמנא לא יגאל ואי כתב רחמנא לא יגאל ולא כתב עוד הוה אמינא לא תיפרוק כלל כתב רחמנא עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו כשרה מקנה מאי הוי עלה (0 ת"ש ר' אליעזר אומר זו גאלה בעלים ביובל שני יוצאה לכהנים ביובל א"ל רבינא לרב אשי האגן לא תגן הכי רבי יו אליעזר אומר

פירשתי בהשולח (גיטין דף מח.) ה): הדרן עלך אין מקדישין אין הכהנים נכנסין לתוכה עד שיגאלנה אחר אמר ליה בעלים ביובל שני כאחר דמו איכא דאמרי ר' אליעזר אומר יו גאלה ביובל שני אינה יוצאה לכהנים ביובל א"ל רבינא לרב אשי אף אגן נמי תנינא ר' אליעזר אומר אין הכהנים נכנסין לתוכה עד שיגאלנה אחר א"ל אי ממתני' ה"א בעלים ביובל שני כאחר דמו קמ"ל: מתני" אהלוקח שדה מאביו ומת אביו ואח"כ הקדישה הרי היא כשדה אחוזה הקדישה ואח"כ מת אביו הרי היא כשדה מקנה דברי ר"מ רבי יהודה ור"ש אומרים הרי היא כשדה אחוזה שנאמר י6 משדה מקנתו

אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שהיא ראויה להיות שרה אחוזה ישרה מקנה אינה יוצאה לכהנים ביובל שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו 4יהכהנים והלוים מקדישין לעולם וגואלין לעולם בין לפני היובל בין לאחר היובל: גמ' סתנו רבנן מנין ללוקח שדה מאביו והקדישה ואחר כך מת אביו מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה ת"ל ואם ים (משרה) מקנתו אשר לא משרה אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה דברי רבי יהודה ורבי שמעון רבי מאיר אומר מנין ללוקח שדה מאביו ומת אביו ואחר כך הקדישה מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה ת"ל ואם משדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה שדה אחוזה יצאת זו שהיא שדה אחוזה ים לימא בהא קא מיפלגי דר"מ סבר מקנין פירות כקנין הגוף דמי ר' יהודה ור"ש סברי קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי אמר רב נחמן בר יצחק בעלמא לר"ש ור"י קנין פירות כקנין הגוף דמי